

VIRGILIUS VAN TUIL

Kijk voor meer informatie over Paul Biegel op paulbiegel.com

Kijk voor meer informatie over de kinder- en jeugdboeken van de
Gottmer Uitgevers Groep op gottmer.nl

VIRGILIUS VAN TUIL

Paul
Biegel

MET ILLUSTRATIES
VAN MIES VAN HOUT

Eerste druk, 2026

De verhalen over Virgilius van Tuil zijn oorspronkelijk geschreven als
radiofeuilleton.

tekst © erven Paul Biegel 1978
tekeningen © Mies van Hout 2009
© 2021 Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV, Postbus 317, 2000 AH Haarlem
(e-mail: info@gottmer.nl)
Uitgeverij J.H. Gottmer / H.J.W. Becht BV maakt deel uit van de
Gottmer Uitgevers Groep BV

Omslagillustratie: Mies van Hout
Vormgeving omslag: Suzanne Nuis / Studio Nico Swanink
Vormgeving binnenwerk: Studio Nico Swanink

ISBN 978 90 257 8245 0
ISBN 978 90 257 8244 3 (e-book)
NUR 282

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag
niets uit deze uitgave worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij
elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op een andere manier,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Geen enkel deel
van dit boek mag worden gebruikt of gereproduceerd op welke wijze dan ook voor
het trainen van AI-technologieën of -systemen. Tekst- en datamining zijn niet
toegestaan.

Op zoek naar een spiegel

Ik zal jullie vertellen over Virgilius van Tuil. Dat is een verschrikkelijk dikke dwerg, die met de honderd andere dwergjes van Tuil op de hei woonde. Virgilius was zo verschrikkelijk dik dat hij er altijd mee werd gepest. 'Dikzak, Dikkop, Dikke Doedel', wat ze niet allemaal riepen, maar dan vroeg hij steeds: 'Wat bedoel je toch? Dik, wat is dat?'

'Kijk in de spiegel,' riepen ze.

'Spiegel? Wat is dat nou weer?' vroeg Virgilius.

‘t Water!’ riepen de dwergjes. ‘Kijk maar in een plas, als het geregend heeft.’

Want een gewone spiegel hadden ze niet. De dwergjes leefden een beetje als de dieren, in de hei, en onder de grond. Ze hadden wel een mesje, en twee scharen, en een kar, maar geen spiegel.

‘O goed,’ zei Virgilius. En toen het geregend had, liep hij naar een modderplas. Een grote. Hij boog zich voorover; hij zag de lucht vol wolken, en boomtakken vol dennennaalden, want zulke dingen zie je als je in een regenplas kijkt. Het lijkt een gat in de grond, diep diep diep, met de bomen op hun kop – en de lucht, daar zou je duizelig diep in kunnen vallen. ‘Wat leuk,’ riep Virgilius, toen hij dat zag, ‘de grond is hier open, daar kun je in springen. Adieu!’

En hij sprong.

Pets, klets, kledder.

Een druipende, zwarte, bemodderde Virgilius zat midden in de plas. En de honderd dwergjes van Tuil stonden eromheen, schaterend van het lachen. ‘Moet je dat zien!’ riepen ze.

‘Ik zie helemaal niks,’ zei Virgilius. ‘Waar is nou die spiegel?’

‘Ah,’ riepen ze. ‘Een echte spiegel bedoel je? Die vind je alleen bij de mensen.’

‘O goed,’ zei Virgilius. ‘Dan ga ik daarnaartoe. Adieu.’

‘Ho,’ riepen de dwergjes. ‘Niet doen, Virgilius. Mensen zijn verschrikkelijk groot en verschrikkelijk gevaarlijk.’

‘O leuk,’ zei Virgilius. ‘Wat doen ze dan allemaal?’

De dwergjes schreeuwden door elkaar: ‘Ze pakken je beet. Ze tillen je op. Ze zetten je in een kooi. Ze wassen je met zeep. Ze – ze – ze –’

Maar wat weten dwergjes van mensen? Die hadden ze alleen van veraf gezien en maakten elkaar bang met verhalen. En ze wisten ook niet dat geen mens nog ooit een dwerg had gezien.

‘Pas jij maar op,’ riepen ze. ‘Zulke plannen zijn dom en gevaarlijk.’

Maar Virgilius was al weg. Druipend holde hij over de hei, tot aan het eind, een stuk bos door, een weiland over, onder prikkeldraad door, en nog verder. De hele dag liep hij, en tegen donker hoorde hij een hond blaffen. De waakhond van een boerderij.

Daar moet ik zijn, dacht Virgilius. Daar wonen mensen. Maar toen hij aan het erf van de boerderij kwam, deed die hond ‘woew-woew’ tegen hem.

‘Hou je gemak een beetje,’ zei Virgilius. ‘Dacht je soms dat ik je kwam opeten?’

De hond spitste zijn oren en snuffte. ‘Jij ruikt naar een modderbeest,’ zei hij. ‘Wat ben je, een rat?’

‘Welnee sufferd,’ zei Virgilius. ‘Ik ben een dwerg. Hebben ze hier ook een spiegel?’

‘Wat??’

‘Een spiegel,’ zei Virgilius. ‘Een ding waarin je jezelf kunt zien.’

Dat wist de hond niet. ‘Vraag maar aan Lolita,’ zei hij. ‘Dat is de kat. Die mag binnen.’

Virgilius liep het erf op. Het rook er naar hooi en bij de schuur zat een pikzwarte poes, bijna niet te zien in het schemerdonker.

‘Hee psst!’ riep Virgilius. ‘Ben jij Lolita?’

De poes knipperde even met haar ogen.

‘Ik wens met *u* te worden aangesproken,’ zei ze.

‘O,’ zei Virgilius. ‘Ik ook. Bent *u* Lolita, mevrouw?’

‘Ja,’ zei ze. ‘Die ben ik. En *u*, bent *u* de koning der dwergen?’

‘Welnee,’ zei Virgilius. ‘Ik ben een dikzak en ik wil mezelf wel eens zien. Hebben ze hier een spiegel?’

‘Welzeker,’ zei Lolita. ‘Volgt *u* mij.’

Ze verdween door een kattendeurtje in de grote deur, en Virgilius volgde haar naar de keuken. Daar scheen volop licht. De boer en de boerin zaten er met vijf dochters en drie zonen aan tafel te eten. ‘Hee poes, wat kom jij doen?’ vroeg de jongste dochter en toen gaf ze een gil.

‘Daar daar!’ schreeuwde ze, ‘een rat!’

Ze wees op Virgilius die in de schaduw van het fornuis stond. Ze geloofde niet in dwergen, daarom zei ze ‘rat’, en iedereen sprong op van tafel.

Virgilius kroop onder het fornuis. ‘Ik ben geen beest!’ riep hij. ‘Ik ben Virgilius.’ Maar dat klonk als gepiep, en de zonen van de boer begonnen met stokken en bezemstelen onder het fornuis te poken. ‘Pak ’em, pak ’em!’ riepen ze tegen de kat. Wat maken die mensen een drukte, dacht Virgilius, veilig achter een poot van het fornuis. En hij riep: ‘Ik wil alleen maar even in de spiegel kijken!’

‘Hoor ’m piepen,’ zei de boer. ‘Schuif het fornuis opzij.’

Maar het fornuis brandde, want de boerin had erop gekookt, en de zonen riepen ‘auw’ toen ze het beetpakten.

Ik zal maar eens tevoorschijn komen, dacht Virgilius. Dan kunnen ze *zien* dat ik geen rat ben.

Hij kroop onder het fornuis uit, nam keurig zijn muts af, maakte een beleefde buiging naar de kousenvoeten voor hem (want boeren laten hun klompen buiten staan) en zei: ‘Goeden-dag.’

Op de boerderij

‘Goedendag,’ zei het dwergje. ‘Ik ben Virgilius. En geen rat.’

‘Hoea!’ werd er geschreeuwd en de kousenvoeten stoven achteruit. Virgilius kon ze nu beter zien: de boer, de boerin, hun vijf dochters en drie zonen. Tien mensen, alle tien met wijdopen mond.

‘Wat kijken jullie verbaasd,’ zei Virgilius. ‘Zeker omdat ik zo dik ben?’

‘Een d-d-d, een d-d-d-dwerg,’ riep de jongste dochter. Ze wees met een rode vinger naar Virgilius. ‘Dat bestaat niet!’

‘Nou nog mooier,’ zei Virgilius. ‘Bestá ik niet? Kijk dan!’ Hij trommelde met zijn vuisten op zijn borst. Hij sprong op en neer. Hij pakte de pook en sloeg beng beng op het ijzeren fornuis. ‘Wat denk je wel –’ begon hij, maar op dat ogenblik werd hij door een geweldige knuist beetgepakt, opgetild en midden op tafel gezet.

‘Auw,’ riep Virgilius. ‘Je knijpt me fijn. Lillekerd.’

‘Hoor ’m piepen,’ zei de boer.

‘Pak de stolp,’ zei de boerin.

Een grote glazen pot werd omgekeerd over de dwerg heen gezet.

‘Gevangen!’ riepen de boeren.

Ze gingen alle tien om de tafel zitten en begonnen te staren, met grote ogen te staren naar het wonder achter glas.

‘Een dwerg!’ ‘Hoe bestaat het.’ ‘Een echte.’ ‘Een levendige. Kijk ’m es!’

Virgilius liep rond. Met z’n handen voelde hij langs het koude glas. ‘Nou nou,’ mompelde hij, ‘dat is mooi, zo’n muur waar je doorheen kunt kijken.’ Maar na een tijdje riep hij: ‘Hee, waar zit ergens de deur?’

De boeren bleven staren.

‘Hee,’ riep Virgilius, ‘zijn jullie klaar met kijken?’

Maar de boeren bleven staren.

Virgilius stak zijn tong uit. Tien keer, tegen de tien starende gezichten.

‘Ik vind het zielig,’ zei de jongste dochter opeens. ‘En hij krijgt geen lucht ook, onder die stolp.’

Daar had ze gelijk in. Het glas begon een beetje wazig te worden door de adem van Virgilius.

‘We hebben nog een oud vissenaquarium,’ zei de boerin. ‘Daar kan hij in. Met gaas d’r over.’

Ze haalden het van zolder; ze maakten het schoon, ze deden er zand in en ze deden Virgilius erin. Weer met een knijpende knuist.

‘Auw,’ riep hij. ‘Zijn jullie betoeterd? Wat moet ik nou hier? De hele nacht in ’t zand zitten?’

Het aquarium werd met Virgilius erin op de vensterbank gezet. Dan kon hij overdag naar buiten kijken. ‘En hij moet wat te eten hebben,’ bedacht de boerin. ‘Brood en karnemelk en een aardappel. Wat eten dwergen eigenlijk?’

‘Honing!’ riep Virgilius. Want daar zijn alle dwergjes van Tuil dol op. ‘En een spiegel!’ riep Virgilius. ‘Ik wil in een spiegel kijken. Daar ben ik voor gekomen.’

Maar ze hoorden het niet. Zijn piepstem drong niet door het glas van het aquarium.

Toen deden ze het licht uit, want ze gingen naar bed.

‘Bah, wat een mensen,’ zei Virgilius. ‘Daar heb ik niets aan. Ik moet hier maar weg. Adieu.’

Hij zocht weer naar een deur, maar die was er niet. Hij klom tegen de glazen muur, maar die was te glad. Hij nam een hap brood, hij dronk van de karnemelk en probeerde het nog eens. Maar glas is zo glibberig. Zelfs toen Virgilius boven op de aardappel ging staan en vandaar een hoge sprong nam, kon hij met zijn vingers nog niet bij het gaas, dat als een dak op het aquarium was gelegd.

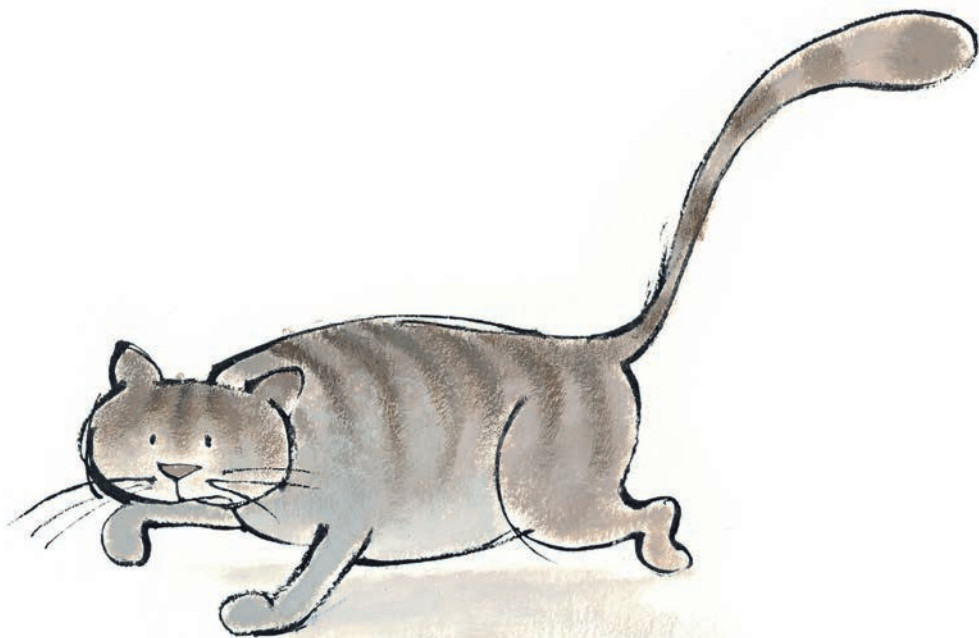
Wat nou, dacht hij, moet ik hier mijn verdere leven in het zand blijven zitten en treurige liedjes zingen? Ik denk er niet over.

Hij begon tegen het glas te beuken. 'Hee, laat me er eens uit!'

Maar wie hoorde het? Iedereen sliep.

Nee. Niet iedereen.

Er was iemand op de boerderij die klaarwakker rondliep: de poes Lolita.

Gevangen

Arme Virgilius. De halve nacht zat hij nu al gevangen in het glazen aquarium, met een beetje zand op de grond, een korst brood, een koude aardappel en een schoteltje melk. 'Bah,' riep hij. 'Wat een treurige boel. Ik heb geen zin – ik heb geen zin –' Hij begon te zingen:

*Ik heb geen zin me hier mijn hele
hele leven te zitten vervelen.
Wie o wie o wie haalt me
uit deze nare ge-van-ge-*

Hij had er heel hard *nis* van gevangen*is* achteraan willen schreeuwen, maar een zwarte schaduw sprong op de vensterbank naast het aquarium.

'Zeg eens,' zei de schaduw, 'u moet niet zo'n kabaal maken, heer dwerg. Dat verjaagt de muizen. En die moet ik vangen.'

Het was de poes Lolita, de enige op de hele boerderij die niet sliep in de donkere nacht.

'O, bent u het,' zei Virgilius. 'Haal me er eens uit.'

'Jaja,' zei Lolita. 'Het is uw eigen schuld dat u gevangen zit. U hebt zich zomaar laten pakken.'

'Haal me eruit!' schreeuwde Virgilius.

'Ssst. Stil toch! M'n muizen!'

Maar Virgilius begon op het glas te bonzen.

'Nis-nis-gevangen*is*,' schreeuwde hij. 'En als je me niet –'

'Ja ja ja,' de poes verhief zich op haar achterpoten, recht op tegen het aquarium, en begon met haar voorpoten te krabben aan het gaas dat erbovenop lag.

'Goed zo,' zei Virgilius. Hij ging alvast op de aardappel staan. Veel kon hij niet zien. Er scheen alleen wat licht van de sterren